

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 5/22
V Lucemburku dne 18. ledna 2022

Rozsudek ve věci C-118/20
Wiener Landesregierung (Odvolání příslibu udělení státního občanství)

Odvolání příslibu udělení státního občanství musí být v případě, že je jím znemožněno opětovné nabytí občanství Unie, v souladu se zásadou proporcionality

Členský stát, o pozbytí jehož státního občanství dotyčná osoba žádá, aby mohla nabýt státní občanství jiného členského státu, se však v zásadě musí ujistit, že jeho rozhodnutí vydané v návaznosti na tuto žádost vstoupí v platnost až poté, co skutečně dojde k nabytí nového státního občanství

JY, v té době estonská státní příslušnice s bydlištěm v Rakousku, požádala v roce 2008 o udělení rakouského státního občanství. Rozhodnutím ze dne 11. března 2014 přislíbil tehdy příslušný rakouský správní orgán¹ JY udělení tohoto občanství, jestliže do dvou let prokáže, že již není estonskou státní občankou. JY předložila ve stanovené lhůtě potvrzení, že dne 27. srpna 2015 pozbyla estonské státní občanství. Od tohoto data je JY osobou bez státní příslušnosti.

Rozhodnutím ze dne 6. července 2017 zrušil rakouský správní orgán, který se stal příslušným², rozhodnutí ze dne 11. března 2014 na základě vnitrostátního práva a zamítl žádost JY o udělení rakouského státního občanství. K odůvodnění svého rozhodnutí tento orgán uvedl, že JY již nesplňuje podmínky pro udělení státního občanství stanovené vnitrostátním právem. JY se totiž poté, co jí bylo přislíbeno udělení rakouského státního občanství, dopustila dvou závažných správních deliktů spočívajících v tom, že své vozidlo neopatřila známkou technické kontroly, a v řízení vozidla pod vlivem alkoholu. Byla také odpovědná za osm správních deliktů spáchaných předtím, než jí byl dán tento příslib.

Vzhledem k tomu, že její žaloba proti uvedenému rozhodnutí byla zamítnuta, podala JY opravný prostředek „Revision“ k Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud, Rakousko). Uvedený soud poukázal na to, že s ohledem na správní delikty, kterých se JY dopustila předtím i poté, co jí bylo přislíbeno udělení rakouského státního občanství, byly naplněny podmínky pro odvolání tohoto příslibu. Položil si však otázku, zda situace JY spadá do působnosti unijního práva a zda příslušný správní orgán měl při přijímání rozhodnutí o odvolání příslibu udělení státního občanství, jež brání tomu, aby JY znovu nabyla občanství Unie, toto právo dodržovat, zejména zásadu proporcionality zakotvenou unijním právem, a to s ohledem na důsledky takového rozhodnutí pro situaci dotyčné osoby.

Za těchto podmínek se předkládající soud rozhodl obrátit se na Soudní dvůr s otázkami týkajícími se výkladu unijního práva. Soudní dvůr v rozsudku vydaném ve velkém senátu vyložil článek 20 SFEU v rámci své judikatury³ týkající se povinností členských států v oblasti nabývání a pozbývání státního občanství z hlediska unijního práva.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zaprvé rozhodl, že **situace osoby, která je státním občanem pouze jednoho členského státu a tohoto občanství se vzdá – a v důsledku toho ztratí status občana Unie – aby nabyla státní občanství jiného členského státu v návaznosti na příslib orgánů posledně**

¹ Niederösterreichische Landesregierung (vláda spolkové země Dolní Rakousko, Rakousko).

² Wiener Landesregierung (vláda spolkové země Vídeň, Rakousko).

³ Vycházející z rozsudku ze dne 2. března 2010, Rottmann, [C-135/08](#) (viz též [TZ č. 15/10](#)), a rozsudku ze dne 12. března 2019, Tjebbes a další, [C-221/17](#) (viz též [TZ č. 26/19](#)).

uvedeného členského státu, že jí toto občanství bude uděleno, spadá svou povahou a důsledky do unijního práva, je-li tento příslib odvolán s tím důsledkem, že je této osobě znemožněno znovu nabýt status občana Unie.

Soudní dvůr v této souvislosti nejprve konstatoval, že v době odvolání uvedeného příslibu byla JY osobou bez státní příslušnosti a ztratila svůj status občana Unie. Vzhledem k tomu, že žádost o rozvázání státoobčanského svazku s členským státem jejího původu byla podána v rámci řízení o udělení státního občanství, jehož cílem bylo nabýt rakouské státní občanství, a že tato žádost vyplynula z toho, že JY s ohledem na příslib, který jí byl dán, plnila požadavky spojené s tímto řízením, nelze na takovou osobu, jako je JY, nahlížet tak, že se dobrovolně vzdala statusu občana Unie. Naopak – vzhledem k tomu, že obdržela příslib hostitelského členského státu, že jí bude uděleno jeho státní občanství, je účelem žádosti o ukončení státoobčanského svazku umožnit jí, aby splnila podmínku nabytí tohoto státního občanství a po jeho nabytí i nadále požívala statusu občana Unie a práv s ním souvisejících.

Dále Soudní dvůr uvedl, že pokud orgány hostitelského členského státu v rámci řízení o udělení státního občanství odvolají příslib udělení státního občanství, ocitne se dotyčná osoba, která byla státním příslušníkem pouze jednoho jiného členského státu a vzdala se svého původního státního občanství za účelem splnění požadavků spojených s tímto řízením, v situaci, kdy nemůže nadále uplatňovat práva vyplývající z jejího statusu občana Unie. Takové řízení jako celek má dopad na status přiznaný článkem 20 SFEU státním příslušníkům členských států. Může totiž vést k tomu, že osoba nacházející se v takové situaci, jako je situace JY, ztratí všechna práva spojená s tímto statutem, i když na začátku uvedeného řízení byla tato osoba státní příslušnicí členského státu, a měla tedy status občana Unie.

A konečně Soudní dvůr uvedl, že JY jakožto estonská státní příslušnice využila své svobody pohybu a pobytu tím, že se usadila v Rakousku, kde pobývá již několik let, a zdůraznil, že logika postupné integrace do společnosti hostitelského členského státu, kterou podporuje čl. 21 odst. 1 SFEU, vyžaduje, aby situace občana Unie, kterému toto ustanovení přiznává práva z důvodu výkonu jeho práva volného pohybu v rámci Unie a kterému hrozí nejen ztráta možnosti požívat těchto práv, ale i ztráta samotného postavení občana Unie, přestože prostřednictvím naturalizace v hostitelském členském státě usiloval o užší začlenění do společnosti tohoto státu, spadala do působnosti ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se občanství Unie.

Zadruhé Soudní dvůr vyložil článek 20 SFEU v tom smyslu, že příslušné vnitrostátní orgány a soudy hostitelského členského státu jsou povinny ověřit, zda je rozhodnutí o odvolání příslibu, v jehož důsledku dotyčná osoba s konečnou platností ztratí status občana Unie, slučitelné se zásadou proporcionality s ohledem na jeho důsledky pro situaci této osoby. Tomuto požadavku slučitelnosti se zásadou proporcionality není vyhověno, je-li takovéto rozhodnutí odůvodněno správními delikty porušujícími zákon o silničním provozu, jež jsou podle platného vnitrostátního práva trestány pouhou peněžitou sankcí.

Než dospěl k tomuto závěru, Soudní dvůr uvedl, že pokud v rámci řízení o udělení státního občanství zahájeného v členském státě tento členský stát vyžaduje, aby se občan Unie vzdal státního občanství členského státu svého původu, výkon a užitečný účinek práv, která pro tohoto občana Unie vyplývají z článku 20 SFEU, vyžadují, aby nebyl nikdy vystaven nebezpečí ztráty svého základního statusu občana Unie z důvodu provedení tohoto řízení. Jakákoli ztráta tohoto statusu, byť dočasná, totiž dotyčnou osobu na neurčitou dobu zbavuje možnosti požívat všech práv, která jí tento status přiznává.

Z toho plyne, že **pokud státní příslušník jednoho členského státu požádá o zrušení svého státního občanství, aby mohl nabýt státní občanství jiného členského státu, a požívat tak i nadále statusu občana Unie, neměl by členský stát původu na základě příslibu daného tímto jiným členským státem, že dotyčné osobě bude uděleno státní občanství tohoto státu, přijímat konečné rozhodnutí o zániku státního občanství, aniž by se ujistil, že toto rozhodnutí vstoupí v platnost až poté, co uvedená osoba skutečně nabude nové státní občanství.**

Pokud již však dotyčná osoba dočasně ztratila status občana Unie z důvodu, že v rámci řízení o udělení státního občanství jí členský stát původu odňal občanství předtím, než skutečně nabyla státní občanství hostitelského členského státu, má povinnost zajistit užitečný účinek článku 20 SFEU především posledně uvedený členský stát. Tato povinnost platí zejména v případě, jde-li o rozhodnutí odvolat příslib udělení státního občanství, může-li toto rozhodnutí vést k definitivní ztrátě statusu občana Unie. Takové rozhodnutí tedy může být přijato pouze na základě legitimních důvodů a při dodržení zásady proporcionality.

Přezkum proporcionality vyžaduje mimo jiné ověřit, zda bylo takové rozhodnutí odůvodněno vzhledem k závažnosti správních deliktů spáchaných dotyčnou osobou. Pokud jde o JY, nebránily delikty spáchané před poskytnutím příslibu udělení tohoto státního občanství, takže je již nelze zohlednit jako základ pro rozhodnutí o odvolání tohoto příslibu. Pokud jde o delikty spáchané JY poté, co jí byl dán příslib udělení státního občanství, s ohledem na jejich povahu a závažnost, jakož i na požadavek restriktivního výkladu pojmů „veřejný pořádek“ a „veřejná bezpečnost“, z nich neplyne, že by JY představovala skutečnou, aktuální a dostatečně závažnou hrozbu, kterou je dotčen základní zájem společnosti, nebo ohrožení veřejné bezpečnosti Rakouska. Porušení zákona o silničním provozu, za něž lze uložit pouhé správní pokuty, totiž nemohou prokázat, že odpovědná osoba představuje hrozbu pro veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost, která by mohla odůvodnit definitivní ztrátu jejího statusu občana Unie.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.